

PDW: Mowa nienawiści w przestrzeni publicznej - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	PDW: Mowa nienawiści w przestrzeni publicznej
Kod przedmiotu	09.0-WH-FGP-MNw PP-S19
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Dziennikarstwo i komunikacja społeczna
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2019/2020

Informacje o przedmiocie	
Semestr	6
Liczba punktów ECTS do zdobycia	2
Typ przedmiotu	obieralny
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Magdalena Hawrysz, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Wiedza: Zapoznanie studentów z językowymi mechanizmami mowy nienawiści, którą będzie się rozumieć szeroko, tzn. jako wszelkie wypowiedzi łączące, poniżające i dyskryminujące ze względu na płeć, wiek, orientację seksualną, przekonania polityczne, wyznanie, narodowość, rasę, niepełnosprawność. W tym obszarze zajęcia mają uświadomić również to, że słowna przemoc, tak silnie obecna we współczesnym życiu publicznym, sięga korzeniami głęboko w językowo-kulturową przeszłość.

Umiejętności: Kształcenie wrażliwości na wszelkie przejawy mowy nienawiści oraz uświadomienie pozajęzykowych skutków stosowania agresji werbalnej oraz wagi językowych zachowań etycznych.

Oglądowi zostaną objęte różnorodne teksty (publicystyka - najnowsza i międzywojenna, debaty polityczne, wpisy na forach internetowych), co pozwoli dotrzeć do przyczyn, funkcji, przejawów i sfer funkcjonowania mowy nienawiści.

Wymagania wstępne

Ogólna znajomość komunikacji publicznej.

Zakres tematyczny

1. Mowa nienawiści, hejt, czarna retoryka, dyskurs wykluczenia – granice zjawisk.
2. Polskie i europejskie akty prawne a mowa nienawiści.
3. Lingwistyczne i pozajęzykowe mechanizmy mowy nienawiści.
4. Rodzaje dyskryminacji a problem wolności słowa.
5. Źródła informacji o mowie nienawiści.
6. Mowa nienawiści w mediach a organy kontrolne.
7. Mowa nienawiści w życiu politycznym.
8. Mowa nienawiści w internecie.
9. Aktywistyczny głos przeciw mowie nienawiści w nowych mediach.
10. Perspektywa antydyskryminacyjna w pracy dziennikarza.

Metody kształcenia

Pogadanka, wykład konwersatoryjny z prezentacją multimedialną, dyskusja problemowa, praca w grupach, praca z tekstem źródłowym (w tym przedstawieniami ikonicznymi i nagraniami audio-wideo).

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
-------------	-----------------	--------------------	-------------

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student ma uporządkowaną wiedzę obejmującą terminologię, teorie i metodologię z zakresu etyki języka, nieetycznych zachowań komunikacyjnych, agresji językowej, manipulacji językowej	• KF1_W08	• aktywność w trakcie zajęć • dłuższa wypowiedź na forum grupy sprawdzian z wiedzy	• Ćwiczenia
Student ma uporządkowaną wiedzę obejmującą terminologię, teorie i metodologię z zakresu etyki języka, nieetycznych zachowań komunikacyjnych, agresji językowej, manipulacji językowej oraz zna fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji w odniesieniu do mediów i/lub zawodu dziennikarza	• KF1_W14	• aktywność w trakcie zajęć • dłuższa wypowiedź na forum grupy projekt multimedialny sprawdzian z wiedzy	• Ćwiczenia
Student umie wykorzystać źródła informacji o mowie nienawiści oraz przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację tekstu agonistycznego, nieetycznego zachowania komunikacyjnego, uwzględniając kontekst społeczno-kulturowy oraz skutki w sferze społecznej, a także nazywając i objaśniając mechanizmy mowy nienawiści	• UD1_U05	• aktywność w trakcie zajęć • dłuższa wypowiedź na forum grupy projekt multimedialny	• Ćwiczenia
Student potrafi przygotować dłuższą wypowiedź w języku polskim na temat nieetycznych zachowań komunikacyjnych oraz sposobów jej zwalczania i zaprezentować ją na forum publicznym	• UD1_U10	• aktywność w trakcie zajęć • dłuższa wypowiedź na forum grupy	• Ćwiczenia
Student jest przygotowany do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych poprzez przestrzeganie zasad etyki zawodowej, szczególnie w zakresie stosowania języka równościowego i wymaga tego od innych	• KF1_K07	• aktywność w trakcie zajęć • dłuższa wypowiedź na forum grupy	• Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

przygotowanie do zajęć i aktywny w nich udział, dłuższa wypowiedź na forum grupy, projekt multimedialny, zaliczenie sprawdzianu z wiedzy

Literatura podstawowa

1. Cegieła A., *Czym jest mowa nienawiści?*, „Poradnik Językowy” 2014, z. 1 s. 7-17.
2. Kowalski S., Tulli M., *Zamiast procesu. Raport o mowie nienawiści*, Warszawa 2003.
3. Naruszewicz-Duchlińska A., *Nienawiść w czasach Internetu*, Gdynia 2015.
4. Peisert M., *Formy i funkcje agresji werbalnej. Próba typologii*, Wrocław 2004.
5. Przybyszewski S., Rutkowski M., *Agresja werbalna w komentarzach internetowych (zarys problematyki)*, [w:] *Nowe zjawiska w języku, tekście i komunikacji*, Olsztyn 2006, s. 344-351.
6. Skowronek B., *Hejt jako zjawisko lingwistyczno-medialne. Zarys problemu*, [w:] *Współczesne media. Gatunki w mediach*, t. 1, *Zagadnienia teoretyczne. Gatunki w mediach drukowanych*, pod red. I. Hofman i D. Kępy-Figury, Lublin 2017, s. 181-190.
7. Warda-Radys L., *Wszystko zaczyna się od języka – zarys portretu leksykalnego wyrazu hejt*, [w:] *Nie/porozumienie, nie/tolerancja, w(y)kluczenie w języku i kulturze*, red. E. Biłas-Pleszak, A. Rejter, K. Sujkowska-Sobisz, Katowice 2021, s. 11-24.

Literatura uzupełniająca

1. *Cyberbullying. Zjawisko, konteksty, przeciwdziałanie*, red. J. Pyżalski, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej, Łódź 2012.
2. Kamińska-Szmaj I., *Agresja językowa w życiu publicznym. Leksykon inwektyw politycznych 1918–2000*, Wrocław 2007.
3. Kłosińska K., Rusinek M., *Dobra zmiana. Czyli jak się rządzi światem za pomocą słów*, Kraków 2019.
4. Nijakowski L., *Mowa nienawiści w świetle teorii dyskursu*, [w:] *Analiza dyskursu w socjologii i dla socjologii*, red. A. Horolets, Toruń 2008.
5. Ostrowski Ł., *Mowa o rasizmie. Pojęcie rasizmu we współczesnej polskiej prasie antyfaszystowskiej i skrajnie nacjonalistycznej*, Warszawa 2009.
6. Satkiewicz H., *Językowe przejawy agresji w mediach*, [w:] *Język w mediach masowych*, Warszawa 2000.
7. Staszewska J., *Wulgaryzacja przekazu jako wyróżnik języka w komunikacji na forach internetowych*, „Acta Universitatis Lodziensis. Folia Linguistica” 2010, t. 45, s. 197-208.

Uwagi

Jest to przedmiot opcjonalny, wybierany z oferty przedmiotów do wyboru Instytutu Filologii Polskiej; przedmiot zostanie uruchomiony w zależności od potrzeb i zainteresowania w danym semestrze studiów I stopnia (na podstawie deklaracji studentów/elektronicznego wyboru przedmiotów).

Zmodyfikowane przez dr Krystian Saja (ostatnia modyfikacja: 08-10-2022 17:58)